

Selmezbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi írás is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Városi tisztviselőink fizetéséről.

Zárt ajtók mellett tartatott meg azon bizottsági értekezlet, mely a városi tisztviselők fizetésének rendezésére lett a törv. hat. bizottság kebeléből kiküldve. Daczára a zárt ajtóknak, mi mégis hitelesen megtudtuk azt, hogy az értekezlet a tisztviselők fizetésének emelését, a lakpénzek nem a fizetés arányához képesti százalékos, hanem úgy, miként a fájárandóságnál is, a fixatív megállapítást általánosan elvileg javasolni fogja a törv. hat. bizottságnak. A lakpénzek minimuma 150 forintban lett megállapítva.

Ezen általános elvi meghatározásokat, ismerve körülményeinket, helyeseljük és különösen azon elvhez, hogy városi tisztviselőink fizetése javíttassék, teljesen hozzájárulunk.

Ámde ha ez elvileg kimondatott, akkor annak a városi tisztviselőre kell vonatkoznia, különösen éppen azon tisztviselőkre, kiknek alig van annyi fizetésük, hogy magukat, esetleg családjukat az éhínségtől megóvják. — Ha tehát az értekezlet indítványa szerint a kilencz csoportba osztott tisztviselők fizetése emeltetni ajánlatik, akkor valóban nem értjük, miért nem lett a 400, 450 és 500 frt évi fizetéssel nyomorgó iroda tiszt egy tizedik csoportba véve, melynél jelenlegi fizetését legalább 50 frttal évenként emelték volna.

T á r c z a.

Utazás Egyiptomba.

Írta: **Vitális István.**
VII.

A kairói éjjeli élet legérdekesebb alakjai: az ópiumevő, a mesemondó és a ghavázi. Az arab negyed kávéházaiban ismerhetjük meg mind a hármat. A barnabőrű arab suhancz, a ki vezetőül szegődött hozzánk, szűk sikátorokon vezet át bennünket, a melyen az egymástól távol álló gázlámpák misztikus fényt árasztanak szét. Bizalmatlanul követjük az arab fickót s kezünkben erősebben szorongatjuk a botot védekezésre készen.

De ime az utca szokatlan csendjét a keleti hangszert törli meg. Szűk helyiség előtt állunk. A lebuiban ópiumevő arabok vannak. Egyikök éppen most rogyik eszméletlenül társai segítő karjába. Az ő karja is ölelésre tárul, hiszen társai segítő karját a hurik ölelő karjának tartja s elbodont esze a hetedik mennyországban jár talán.

Borzadva nézzük viaszszárga arcát, hiszen nem borzalmat keltő-e hogy pár perczig tartó képzelt kéjért gyilkos merényletet követ el az ópiumevő idegrendszerén.

S tovább megyünk az egyre kanyargó szűk sikátorokban s most megint erőteljesebb zenei hangok ütnek meg fülünket s a hely, a honnan ezek a zenei hangok kiindulnak, telve nargilézó és makkát szürcsölő arabokkal. Ez az arab kávéház; ide már mi is bemehetünk. A hosszúinges arab kávé legott helyet csinál, apró csé-

Ugyancsak ez áll a rendőrbiztosokra nézve, kik tudvalevőleg óriási munkát végeznek és úgy a városi közigazgatás, mint a rendőri szolgálat azon feladat teljesítését végzik, mely nagy fáradsággal és sokszor súlyos felelősséggel jár. Ezen felül megkivánják tőlük az aranyzinóros cifra és drága egyenruha viselését, de hogy ez 500 frt évi fizetésből miképpen teljék ez ki, arra nézve utbaigazítással nekik senkisémm szolgál. Már pedig az ily szolgálatot teljesítő anyagi zavarokkal ne küzdjön s különösen ne legyen ráutalva adósságok, vagy ugynevezett „mellék keresetek“ csinálására.

Mi egyáltalán azon nézetben volnánk, hogy a városi tisztviselők legkisebb fizetése 600 forintban állapíttassék meg és hogy az értekezlet csoportokba osztó javaslatában ajánlatba hozott személyes pótlék, mint teljesen indokolatlan, elhagyassék. A javaslat ugyanis a II. csoportba osztott főkapitánynak és a III-ba sorolt gazdasági tanácsosnak az 1400 s illetve 1200 frt évi fizetésen fölül 200 frtnyi személyes pótlékot javasolt. Különbben a fizetési csoportozatok a következőképpen alakulnának: I. a polgármester 2000 frt évi fizetés 400 frt lakpénz, 80 méter fájárandósággal. II. a főkapitány, a főjegyző, a közigazgatási tanácsos, a mérnök 1400 frt fizetéssel stb. III. a gazdasági

székbe kávé (makkát) hoz s mi helyet foglalva és kávé szürcsölve nézhetjük az arab éjjeli mulatságát.

A hosszukás helyiség belső falánál magas emelvényen három arab zenész ül; mind a három hurós hangszert penget s a középső vak zenész ezen kívül a hur egyhangu zenéjét verses formába öntött szavakkal kíséri. . . . Ez a mesemondó, az arab regélő igriz.

Szépen folyó verstagokban éneklő a húr kísérelő hangja mellett az ősök dicső tettét s az arab kávéházi közönség olyan érdeklődéssel hallgatja ezt, mint az európai a színi előadást.

A mikor egy-egy összetartozó részt elénekelt a vak regélő, elhallgat ő is, meg az éneke szavát kísérő huros hangszert is; ő pihen, társai meg a közönség között tényezőznak.

A közönség ez alatt élénken diskurál, adomázik, tréfál ötletszerűleg. Goldziher ur is megereszt egy találó megjegyzést s az arabok visszhangzó kacajja kíséri nyomban.

Ezt az együttmulatozást az európai kávéházakba hiába keressük; ott mindenki magában élvez, itt együttesen.

Kávékat felszürcsölvén tovább vezetettjük magunkat a kávéház előtt ácsorgó arab fickóval, a ki az éj sötétjében villogó szemmel folyton a gavázit emlegeti.

Végtelennek tetsző, folyton kanyargó szűk sikátorokon megyünk tovább a kávéház felé a hol a kávészürcsölés és lakmározás mellett a gavázit-tánc az élvezetek legnagyobbika.

tanácsos, a számvevő, a pénztárnok 1200 frt fizetéssel stb. IV. alkapitány, aljegyző, pénztári ellenőr 1000 frt fizetéssel stb. V. tiszt főorvos, tiszt ügyész, állatorvos 1000 frt fizetéssel stb. Ezen csoportnál maga az ügyész kijelentette, hogy az ide tartozó tisztviselők működésükben sem hely, sem időhöz kötve nincsenek és a szabadgyakorlat is meg van engedve, tehát az eddigi 800 frt fizetést elegendőnek tartja. VI. a levéltárnok 900 frt. fizetéssel stb. VII. két számtiszt és a közgyám és árvatári pénztárnok 800 frttal stb. VIII. két számtiszt 700 frttal stb. IX. két számtiszt 600 frttal stb.

Mint ebből láthatjuk, a szegény iroda tiszték és a rendőrbiztosok e csoportozatokból egészen ki vannak hagyva, de látjuk egyszersmind azt is, hogy különösen a közgyám egy oly fizetési kategóriába osztatott be, mely ugyszólván degradálás. Pedig nem csekély fontosságú és felelősséggel járó munkát kell a közgyámnak és gyámpénztárnoknak végeznie, ha ezen állását pontosan akarja betölteni. Ehhez járul, hogy a jelenlegi közgyám egyszersmind árvatári pénztárnok is és oly lelkiismeretes ügybuzgalommal tölti be állását, mely valóban példás és melynek sikerült az előbbi közgyám után maradt árvatári rendetlen ügymenetelt immáron a legrendesebbé változtatni. Szóval a közgyám legalább

A gavázikis mint a regélők egy emelvényen foglalnak helyet. Egy, az emelvény közepén tánczol a többi három-négy, cigarettázva a divánon pihen keleti kényelemmel.

A tánczó gavázit saját szerű zenészek kísérik. Az egyik a darabukén (hosszúnaku cserépedényre erősített dobhártyán) játszik, a másik a nádsípól (rebabe) csal ki tetszetős hangot, a harmadik ujjaiával kurta tamburint ver s a negyedik énekel. (Folyt. köv.)

Selmezbánya történetéből.*

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, mult századbeli kézirat felhasználásával.)

I.

Régi, de való dolog az, hogy a történelem az élet mestere s az emberiség legjobb nevelője.

De nemcsak egész nemzetek, országok története lehet ránk nézve tanulságos.

A kutató ész nem csak a rengeteg béczelek alakzatait keresi föl, hanem a kis jegecz csodás, a természet változhatlan törvényeinek ép úgy hódoló létrejöttének titkát is fűrkészi. S ily kis jegecz a népek, az országok történetében egyes városok története.

A „Selmezbányai Hetilap“ Magyarország, édes hazánk, ezeréves dicső fennállásának emlékét nem véli jobban megülhetni, mint ha sze-

* Tisztelettel felkérjük mindazokat, kik e történelmi vázlatához helyes adatokat nyújthatnak, vagy annak érdekességét, birtokukban lévő adatok által emelhetik, ezeket tudtukra adni s illetve szives közreműködésükkel minket megtisztelni sziveskedjenek; köszönetet mondunk már előre is e sziveskedésükért.

is a pénztári ellenőrrel egy rangba és egy fizetési csoportba volna beosztandó. Természetes, hogy e fizetések rendezésénél, mint minden organizálásnál nem szabad személyes tekintetekkel lenni arra, hogy jelenleg ezen állások — vagy ha ugymondjuk ezen legutóbb megjelölt állás — mily kedvező anyagi körülményekkel bíró egyén által van betöltve, hanem tisztán az elv és a méltányos jogegyenlőség lehet a jövőre nézve is irányadó; mert különben, ha az egyes emberek magán viszonyait vennők ilyenkor alapul, nagyon téves utakra kerülhetnénk.

Kötelességünk már eleve felhívni törv. hat. bizottságunk minden egyes tagjának figyelmét arra, hogy a városi tisztviselők fizetésének rendszeresítésénél alapos megrostálás alá vegye egyrészt a kisebb hivatalnokok nyomasztó helyzetét, de másrészt a város kedvezőtlen anyagi állapotát is. Mutasson élénk érdeklődést ez ügy iránt úgy, hogy ne legyen e fontos kérdés a törv. hat. bizottság közgyűlésén sablonszerűleg letárgyalva.

Takarékoskodjunk sok oly kiadásnál, mely nem éppen elkerülhetetlen szükséges, de a nyomorúságos fizetésű városi tisztviselőink filléréivel nem!

A magyar Turista-Egyesület első közgyűlése Selmezbányán.

(A Selmezbányai Hetilap eredeti tudósítása.)

Ezen mintegy 3000 tagot számláló, Budapesti székelő országos egyesület e hó 24-én tartotta meg első közgyűlését, és pedig városunkban. Hogy a központi választmány éppen Selmezbányát tüntette ki azzal, hogy a gyűlés helyül választotta, annak magyarázata az, hogy a mi Szitnya-osztályunk az egyesület kötelékébe tartozó osztályok között a legrégebben főálló, mert a M. T. E. keletkezése előtt is már működött mint a Magyar Kárpát-Egyesület alkotó része. A központot ezen elhatározásában különben még azon szándék is vezényelte, hogy a közgyűlésre jövő tagoknak alkalmat szolgáltatson egy szép vidék megismerésére, illetőleg újra felkeresésére. És a kik eljöttek, Budapestről 26, egyéb osztályok képviselőiben 3 tag, bizonyosan ebben a tekintetben sem bánták meg elhatározásukat, mert környékünk most pompázik legszebb tavaszi díszben. A budapesti tagok legtöbbször már szombaton érkezett a délutáni vonattal. A mily szívélyesen üdvözölte őket

rény erejével hozzájárulni óhajtott azon nagy műhöz, mely Magyarországot történelmével, fejlődésével, iparával, a művészet és tudomány vívmányaival tiszteletet követelőn oda mutatja a nagy világnak.

E czélját a „Selmezbányai Hetilap“ Selmezbánya város történetének vázlatos megírásával igyekezik elérni.

Kis jegecz lesz az csak nemzetünk történetének fejedelmi bérczében, kis jegecz, mely nem kíván ragyogni a nap megtörő sugariban; kis jegecz, melyet csak inkább szűkebb körű érdeklődés méltat figyelemre, s mely betöltötte hivatását, ha a helyi érdeklődést némileg felkeltenie sikerült.

Érezzük erőnk csekélységét e látszólag kis feladat csak vázlatos megoldásához is; de a szíves olvasó talán mégis fog találni egyet-mást igénytelen sorainkban, mi leköti figyelmét, s ez lesz igyekezetünk jutalma. —

Mint mindenütt, hol az eredetet keressük, úgy Selmezbánya történeténél is homály borítja a kezdetet.

Hogy a bányászat volt a város keletkezésének szülő oka, az tagadhatlan; de hogy mikor vette itt kezdetét a bányaművelés, azt meghatározni eddig nem sikerült. Ha egyes jelekből, egyes rég elhagyott bányák művelési módjának még fennmaradt nyomaiból következtetni szabad, úgy már a rómaiak idejében is volt itt bányászat.

A magyarok bejövetele előtt Nagy-Morvaország határai messzire benyultak le a Kárpátoktól; a mai Nyitra volt ezen ország központja.

Ez időben, 745-ben Kr. u. épült a régi Sel-

osztályunk elnöke, Szitnyai József polgármester úr az állomásnál, oly melegen fogadták az érkezőket otthonjukban azon polgártársaink, kik szívesek voltak egy-egy szobát följánlani a vendégek befogadására. Miután Bogya vendéglőjében az utazás táradalmi némileg kipintettek, s ujabbakra új erő gyűjtetett, a társaság két csoportra oszolva a helybeli tagok kalauzolása mellett meglátogatta a hodrusi völgyet és a Kalváriát.

Másnap-vasárnap délelőtt az Egyesület vezetői férfiai a városházán előértekezletet tartottak, melynek eredménye azután az volt, hogy maga a közgyűlés egészen simán folyt le. A többiek sok selmezi taggal együtt Gedeon-tárnán át a hodrusi tavakhoz rándultak, hol különösen a felső tónak szépsége ragadta meg őket. Városi közgyűlésünk bőkezűsége folytán az alsó tó gátján az érkezőket pompás tizórai fogadta, melyet Csiba István és Knezovits Adolf teljes szakavatottsággal készítettek elő. A társaság innen a honvédsír és emlék megtekintése után folytatta útját haza felé a hodrusi uton, melynek hatalmas fenyőiben örömmel gyönyörködtek az összes résztvevők. Sokan a Vöröskuti tónál jobbra fordulva, megnézték még a felső utról kinálkozó szép panorámát, mely méltán meglep mindenkit, ki azt először szemléli. Délután 1¹/₂-kor a társaság megint együtt volt a vasuti állomáson, hogy fogadja a M. T. E. érdemdus elnökét, Eötvös Loránd báró Ó Nagyméltóságát. Polgármesterünk néhány üdvözlő szóval a városi közönség nevében örömmel adta kifejezést, hogy a magyar tudományosság ily kiváló képviselőjét fogadhatjuk most először városunkban, Ó szívélyesen mondott köszönetet a nem vár ovatioért, s Farbaky István társaságában behajtatott a több helyen fellobogozott városba országgyűlési képviselőnk vendégszerető házához.

Ez alatt a turisták már összegyülekeztek özv. Vnucskóné vendéglőjében, s csakhamar megkezdődött a diszebed, melynek folyamán Szitnyai József, Eötvös Loránd Ó Nagyméltóságát, ez pedig különösen a selmezi turistákat éltette. A legjobb hangulatban vette azután kezdetét 4¹/₂ órakor a városház szépen feldíszített tanácstermében a M. T. E. első közgyűlése. Az egyesület tagjai teljesen betöltötték a termet, s élvezettel hallgatták meg úgy az elnöknek eszmékben gazdag megnyitó beszédjét, mint Dr. Marinovich

mezbánya. A monda szerint gyikokon talált aranypor vezette az embereket arra, hogy itt bányáskodjanak s ennek révén várost alapítsanak. A városi czimer alatt fekvő két gyik e monda alapján került oda.

Szlávok, mások szerint vendek vagy morvák a most „ó-város“nak nevezett hegyen vetették meg alapját a városnak, melynek hossza éjszakaról délre 500 lépés volt. A város későbbi fejlődésében két főtéren kívül templommal is dicsekedett, mely az Isten anyjának volt szentelve; őt bástya védte a várost az akkori háborgós időkben nem ritka támadások ellen. Minden adat arra mutat, hogy a város első neve „Zemnica“ volt, mi szlávul egy jelentőségű a magyar „bányával“.

A 14-ik században a „Sebnic“ vagy „Sebnic“ nevet nyerte azért, mert a bányászok a nyert ezüst s aranyérczeket nem maguknak tarthatták meg, hanem kötelesek voltak azt az őket fenntartó urnak vagy vállalatnak átszolgáltatni. A szláv „sebe nic“ egyenlő jelentményű a latin „sibi nihil“-lel, magamagának semmit.

Jelenlegi tót nevét „Slavnica“ Bellius („Bello“?) jelentése szerint az itt e környéken nagy mennyiségben található sóskától (tótul: stáva) nyerte. Nem lesz érdektelen e helyt fölemlitenünk, hogy Kormöczbánya 25 évvel később épült Selmezbányánál, tehát 770-ben Kr. u. Kormöczbánya építésére, a monda szerint, következő eset szolgáltatott okot.

Egy vadászember császármadarat, jérczét látott a víz mellett, a mint ivott és evett. A

Imre titkári jelentését, melyben a M. T. E. eddigi működését igen érdekesen ecsetelte. A pénztár-vizsgálók jelentése, az 1895. évi zárszámadás, valamint az 1895. évi költség előirányzat nyomtatva osztatván ki a tagok között, a közgyűlés mind ezeket tudomásul vette. A központi választmány ügyrendje az előértekezlet javaslata szerint elfogadtatott. A Borsodi Bükk Osztálynak azon kérése, hogy központi illetéke leszállíttassék, mellőztetett mint az egyesületi alapszabályokba ütköző, de a központi választmány felhatalmaztatott, hogy ezen osztálynak segélyt juttasson. A jövő évi közgyűlés helyül Kőszeg városa jelettetett ki, miért a Kőszegi Osztály jelenlevő elnöke, Markovich József ügyvéd meleg hangú köszönetet mondott. A központi választmányok és három póttagnak megválasztása 1896—1898. évekre az alapszabályok szerint az Osztályok tagjainak számaránya szerint azok megbízottjai által a következő eredménnyel ejtetett meg: Elnök: Báró Eötvös Loránd, alelnök: Dr. Wartha Vincze, ügyvivő alelnök: Dr. Téry Ödön, titkár: Dr. Marinovich Imre, jegyző: Dr. Németh Imre, választmányi tagok: Dr. Boleman István, Dr. Forster Gyula, Inkey Béla, Dr. Klasz Pál, Dr. Környei Ede, Lukse-Fábry Béla, Petrik Lajos, Dr. Staub Mór, Dr. Thirring Gusztáv, póttagok: Dr. Czölder János, Dr. Dirner Gusztáv, Pfinn József. A közgyűlés utolsó pontját Gretzmacher főbányatanácsosnak előadása képezte, melyben a vidékünkre vonatkozó részletes bányászati térkép keletkezésének történetét ismertette: az ennek alapján készült Posewitz Gyula féle domborművi térképet azonban az idő előrehaladottsága folytán már nem ismertethette.

A közgyűlés befejezte után báró Eötvös Loránd, Farbaky István, Tirts Rezső s még néhány tag a Kalváriát, többen pedig az Óvárat tekintették meg, hol Vörös Ferencz tb. főjegyző szolgált érdekes magyarázatokkal. Sokan szállásaira tértek, hogy kissé pihenjenek, mert estére a városi vigadóban kellett lenni, bemutatni hogy a turisták táncolni is tudnak. Noha megeredt az eső, mégis sokan gyűltek össze, s a legjobb hangulatban maradtak együtt éjjel után 1 óráig.

Hétfőn kora reggel már megint talpon voltak a turisták. Ez volt a Szitnya napja. Néhányan kocsin, többen a rendes uton, de mintegy 30 tag Eötvös Loránd báróval az élükön a vöröskuti uton indultak a Szitnyára. A selmeziek jérczét lelőtte s a mint bontja, csodálkozással látja, hogy a madár begyében szinarany szemek vannak. Megvizsgálva a talajt, hol a jércze evett csakugyan arany szemeket talál ott. Ez esetről még maig is a nép „teli jércze“-nek (die volle Hanne) nevezi ama hegy elülső ljtőjét.

A csodás leletnek hire terjedt, s a szlávok e terület uraivá tevék magukat, az ott lakókat kiűzvé. Szász-german bányászok segítségével azután megkezdék a bányaművelést. A bányászok kunyhókat (Kramel; tótul kramce) építettek maguknak, melyek száma nem sokára annyira felszaporodott, hogy e telep faluhoz hasonlított, mely a sok kunyhótól (krámce) a „Kramnicka“ nevet nyerte, mit a németek „Kremnitz“-nek a magyarok Kormöcznek ejtettek ki.

Nem tudjuk létezik-e még, de még e század elején, Besztercebánya-felé volt egy szénégető kunyhó, melyet még akkor is „kramce“-nak hittak.

A magyarok bejövetelekor már javában művelték a bányászatot itt, mely Szt. István király alatt e helyeken már virágzott. Kálmán király idejében hozatott a rendelet, hogy a bányavárosokban idegent kezesség nélkül polgáru fogadni nem szabad.

A hegyek közt körülveve zöldelő erdőktől, melyekben a vadász nyila bőviben ejthetett vadat, a gazdag földön, mely csekély fáradság árán adta aranyát, ezüstjét, gyönyörű fejlődésnek indult a mi ősbányavárosunk is. (Folyt. köv.)

ugyanis beakarták mutatni kedves vendégeiknek a Tanád alatt elvonuló felső utat s annak a klingertárai tó fölött most készült folytatását, melyet Ő Nagyméltósága beleegyezésével ezen alkalommal el is neveztek Eötvös-utnak. A társaság a Rónán át Hegybánya és Szélakna fölött haladva, nagy ivben közelítette az országutat, mi közben Gretzmacher Gyula főbányatanácsos érdekesebbnél érdekesebb magyarázatokkal szolgált vidékünk földalakulásairól.

Több mint három órai gyalogolás után végre elértek a Gretzer-forrást, hol azonban azon kellemetlen meglepetésben részesültünk, hogy a megkésztetteknek az előbb érkezettek nem sokat hagytak meg a város által felajánlott tizóraiból. De ezen incidens csak néhány pillanatra zavarta meg a jó hangulatot. A Szitnyán kárpotoltattunk az esőre hajló időjárás daczára is elég szép kilátás, pompás levegő és jó ebéd által. Hatra járt az idő, mikor a társaság felemelkedett a puha pázsitról, s búcsút mondva az Ős Szitnyának, haza indult. A budapesti turisták közül tizen, kiknek kedden reggelre okvetlenül otthon kellett lenniök, már 12-kor Iliának indultak a vasuti állomáshoz, a többiek 9-kor este kocsikon mentek Garam-Berzenczére, hogy éjjel folytassák utjokat, szép emléket hagyva, s hisszük vive is a Selmezbányán megtartott első M. T. Egyesületi közgyűlésről s az itt töltött órákról.

A Budapesti Osztály tagjai közül itt voltak: Dr. Boleman István kir. tanácsos orvos, Déry József k. törvényszéki aljegyző, Dóri Gyula banktisztviselő, Eötvös Loránd báró egyet. tanár, a főrendiház tagja, ifj. Ferenczy Károly magántisztviselő, György Aladár statiszt. hivatali beltag Dr. Hajós közegészs. felügyelő, Holfeld Henrik és Pál, Dr. Kanócz János orvos, Késmárki Gyula nyug. szolgabíró. Dr. Lazar Lajos országgyűlési tisztviselő, Liederman Rezső mérnök, Dr. Marinovich Imre, kir. jogügyi fogalmazó, Dr. Németh Imre ügyvéd és neje, Dr. Schulek Géza ügyvéd, Dr. Staub Mórícz főgymn. tanár és leánya. Dr. Szenger Ede orvos, Dr. Téry Ödön kir. közegészs. felügyelő és leánya, Thiery Adolf szék. fővárosi hivatalnok, Dr. Thirring Gusztáv a szék. fővárosi statiszt. hivatal aligazgatója, Truskoviszky Gyula orvos-hallgató, Würtzler Vilmos m. á. v. felügyelő.

A Tanítói Osztályt képviselte: Bardocz Pál budapesti áll. isk. igazgató; a Vágvölgyi Osztályt: Dr. Pattantyus Á. Márton orvos; a Kőszegi Osztályt: Markovics József ügyvéd elnök és Kőszegi József titkár. Képviselve volt még a Tátra, Mátra, Vasvármegyei és Turóczy Osztály. K.

*

Eddig tudósítók. Részünkről megjegyezzük, hogy a hiányos rendezés volt oka annak, hogy szívesen látott vendégeink nem a legkifogástalanabb ellátásban részesítették, mi bizonyára nem válik városunk előnyére. Városunkban az ilyen mű ünnepélyek rendezéséhez úgy látszik nem értenek. Tanuljunk meg ezt is!!!

Ujdonságok.

— **Halálozás.** Bém Antal nyug. kir. póstatiszt mult kedden e hó 26-án hosszas betegség után meghalt. A boldogultat özvegyén és fián kívül a Bém és Borsiczky család és sok rokon gyászolja. Temetése ma lesz.

— **A helybeli járásbiróság** ügymenetét a mult héten keddtől szombatig megvizsgálta Hellenbacher Nándor ipolysági tvszéki elnök és daczára annak, hogy az ügydarabok száma szaporodott, a hivatalnoki létszám pedig nem nagyobbodott, a legnagyobb rendben talált mindent s elismerésének több ízben kifejezést is adott.

— **A selmezbányai vidéki rom. kath. népnevelők egyesülete** f hó 26-án tartotta meg rendes közgyűlését a város háza tanácstermében. E közgyűlés az általunk a mult számban közlött program szerint folyt le. Ugy az elnök tartalmas szép megnyitó beszédje, mint a felolvasott s pályadíjat nyert munka, valamint Aczél J. főtanító

és Nedeczky F. értekező előadása általános érdeklődést és tetszést keltett. Tuka A. előadása az akadémia fizikai termében szintén érdekes volt és általános elismerést aratott. A közgyűlés után még hölgyek által is igen látogatott közebéd volt Bogya J. vendéglőjében, hol cigányzene és szellemesnél szellemesebb felköszöntők mellett a társaság pompás jó kedvben 4 óráig délután maradt együtt. Azon igaz szép czélt követő egyesület mind inkább nagyobb tért és érdeklődést hódít és így mi is kívánjuk nemzeti munkásaink, tanítóink érdekében, hogy az viruljon!!

— **Majális.** A helybeli lyceumi fiatalság majálisa tegnapi tartatott meg Kisiblyén még pedig kedvező időjárás, a fiatalok és nagyok vidám jókedve és estig tartó táncz mellett. Néha-néha ugyan tartani lehetett egy kis esőtől, de ezuttal meg lett kimélve e zavaró elemtől a nagy számban kirándult szép közönség. A majális mind végig pompás hangulatban és a legszebb rend mellett folyt le. Feltűnt egy néhány magyar nemzeti izléses ruhában megjelent leányka, ezek között különösen Vörös Etuska, kipompásan festett.

— **Talált gyermek** czim alatt a „Selmezbányai Híradó“ mult számában közölve lett, hogy egy csak tótul tudó 4 éves elhagyott gyermek találtatott Zimmermann Pál által még e hó 14-én s felkéretnek mindazok a kik a gyermek kilétéről valamit tudnak, hogy a rendőrkapitányságnál jelentkezzenek. Az állítólag elhagyott gyermek édes atyja Konradek Floris szabósegéd Jahn Vilmos üzletében helyreigazitásként a valósághoz hiven közli, hogy Károly fiacskája valahogy elszakadt tőle és csakugyan Zimmermann úr által lett annak házába véve, de még aznap hozta gyermekét maga az apa vissza és így a gyermek hozzátartozóinak köröztetése teljesen tárgytalanná vált.

— **A vaskohászati hallgatók tanulmányi** utja az idén június hó 9-től 25-ig fog tartani, Soltz igazgató és Hermann főbányatanácsos urak vezetése mellett. Az utvonal a következő: Salgótarján, Kudzsir, Vajdahunyad, Temesvár, Resicza, Anina, Budapest. Mind e helyeken a vasgyárakat fogják megtekinteni, Budapesten a Ganz féle gyárat és a kiállítást keresik fel. Megjegyzendő még, hogy az idén valamennyi tanulmányi ut, melyet az akadémiai hallgatók tesznek, az ország határain belül marad és Budapesten át megy, hogy a hallgatóknak így alkalma legyen a kiállítást megtekinteni.

— **Negyedik rendőrposzt.** Az akadémiai igazgatóság kérelmezése és főkapilányságunk intézkedése folytán már június 1-étől kezdve egy állandó új rendőrposzt lesz az új akadémiai palota előtt. Mi is sürgettük e rendőrörsem felállítását, mely végre be is következett s általánosan érzett hiányt pótolta.

— **Foszforsolatot ivott** öngyilkossági szándékból folyó hó 22-én Mácha Mária, dohánygyári munkásnő. A gyorsan értesült orvos Dr. Kapp, azonnal intézkedett a szerencsétlen nő életének megmentéséről; állapota azonban még most is súlyos. A végzetes tett oka a nyomor, melynek enyhítésére felhívjuk az emberbarátok jószívü figyelmét.

— **Furfangos család.** Daczára a legnagyobb óvatosságnak mit pénzkölcsönök kifizetésekor a takarékpénztár követni szokott, a napokban mégis megesezt, hogy egy 200 forintos kölcsönnel furfangos módon megcsalták. E család értelmi szerzője L. V. városi díjnok, főrézsese pedig egy Jaszkulik Mária nevű asszony. Ezek ugyanis egy Godala nevű hodrusi asszony neve alatt és ez asszony tulajdonát képező ingatlanokra vonatkozó telekkönyvi kivonatok és más szükségelt okmányok alapján, a helybeli takarékpénztártól 200 frt. vettek fel betáblázásra kölcsön. Midőn egy eddig ismeretlen, de a fent nevezett két csalóval egyetértő asszony a 200 frtot már fölvette és Godalané a betáblázási végzést megkapva ide sietett hogy ő semmi kölcsönt fel nem vett, jöttek rá a csalásra. L. V. és Jasz-

kulik Mária a kir. járásbiróságnál le vannak tartóztatva s az ügyben Dessewffi Aurél albiró erélyesen vezeti a vizsgálatot.

— **A milleniumi tornaversenyen** résztvevő selmezi lyceumi ifjak e hó 26-án kedden, délután 4 óratól kezdődőleg tartották a tűzoltógyakorló téren utolsó főpróbájukat a buzogány gyakorlatokban. Szívet emelő látvány volt e csinos tornászgyenruhájú izmos ifjakat látni, mily könnyűséggel pergetik a buzogányokat dobszó s hazafias dal ütemei szerint. A legösszetettebb gyakorlatokat is kellő határozottsággal, valamennyien, mintha egy akarat mozzatná, egyszerre játszva hajtották végre. Az elért szép eredményért fardozásai miatt mindenestre elismerés illeti Huber József, városi tornatanítót. Az ifjak, tornatanítójuk vezetése alatt vasárnap utaznak Budapestre a milleniumi nagy disztornázáshoz. Jó szerencsét!!

— **Az akadémia helyiségeinek kibővítése** már régóta foglalkoztatja az illetékes köröket. 3 hónappal ezelőtt egy 20000 frtos palota tervezete ment fel a miniszteriumhoz, melynek felépülte után a jelenlegi központi épület részben kiköltöztetnék és a Belházy-féle és a törvényszéki épület teljesen kiürítették. Megvalósul-e ezen terv, még bizonytalan. Egy másik terv a Belházy-féle épület átalakítása illetve kiépítése. A kibővítést főleg az tette aktuálissá, hogy az ezentul előadandó elektrotechnika részére nincs az akadémianak sem laboratóriuma, sem gyűjtemény helyisége. De a többi tanszék gyűjteményei sem helyezhetők el kellőleg az eddigi helyiségekben főleg ezután, mert a kiállítás bezárása után számtalan ajándék által fognak a gyűjtemények gazdagodni.

Különfélék.

— **Az utcák magyar neveinek táblácskái** Krausz Kálmán rendőrfőkapitányunk személyes vezetése alatt e napokban szögezték fel az egyes utcák elejére s így hát egy régi kívánság teljesebbé ment és minden egyes utca nemcsak, hogy nevet, de a mi fő, magyar nevet kapott. E táblácskák is nem kis mértékben hirdetik azt, hogy városunk a magyarosodás terén óriásit haladt és folyton halad.

— **Szent. Antalban e hó 17-én ünnepeljük** Magyarország fennállásának ezredik évét. Az ünnepély hálaadó isteni tisztelettel kezdődött, utána pedig az iskola ünnepelt, hol Szkladányi Béla tanító felolvasást tartott a honfoglalásról s a fontosabb történeti eseményekről s a gyermek sikerülten szavaltak s hazafias dalokat énekeltek. Délután népmulatság volt az Isten szabad ege alatt szép idő és Pupos Pista (palásti cigány) zenéje mellett. 1 óraker az iskolában gyűlt össze az ünneplő közönség s Rákóczy indulója mellett vonult fel „Hrustyova“ nevű erdőbe. Itt Holéczy Gusztáv igen szép beszédet mondott. Ezt a beszédet Szkladányi Béla főtanító tolmácsolta a köznépek tót nyelven. Utána Gallach János, Coburg Herceg főkertésze, osztrák honpolgár, német nyelven beszélt, kiemelve a magyarok vendégszeretetét, lovagiasságát s nagylelkűségét. Ez után megkezdődött a táncz, mit a fiatalság lelkesen ropogtatott, míg oldalvást kigyúltak a tűzek s elöszedődtek a nyársak s Kauffmann Albert és Neuenschvander Jenő urak kiváló szakértelemmel vezették a zsványpecsenyésütést, mely pompás uzsonnául szolgált. Este a község háza termében folytatódott a mulatság ősi magyar szokás szerint kivilágos kivirradtig.

— **Felhívás a kath. polgárokhoz.** Podhragyay Pál prépost-plebános egy igen lelkes hangú felhívást intézett a kath. polgársághoz, melyben felszólítja azt, hogy az apácza zárda s illetve leányiskola felépítését adakozások útján lehetővé tegye; mert tartani lehet attól, ha nem építik június hóban a zárdát, akkor a szatmári megyés püspök az apáczákat haza rendeli és ez által a kath. leányiskola ügye el volna vesztve. — Mi is melegen kérjük, de nemcsak katolikus, ha-

